

Reportage Feedback op scholen

Met je mobieltje de docent verbeteren

Leerlingen kunnen vaak prima vertellen wat een docent beter kan doen. Met een app op de smartphone kunnen ze hun leraren gericht aanwijzingen geven, zonder ze af te branden.

Van onze verslaggever
Rik Kuiper

VIANEN 'Jullie krijgen twee post-its. Op de groene schrijf je de kenmerken van een goede les, op de rode die van een slechte les.'

In vmbo-klas H3C van het Oosterlicht College in Vianen blijven de lesboeken in de tassen, want er staat op deze dinsdagochtend geen reguliere les Engels op het programma. In plaats daarvan probeert docent Jesper Ahsmann (31) zijn leerlingen te ontfoetselen hoe hij zijn lessen kan verbeteren.

Dat doet hij niet met een voorgekauwde vragenlijst of door gewoon te vragen wat ze eigenlijk van hem vinden. Dat werkt niet, weet hij inmiddels. Het zijn altijd dezelfde kinderen die dan iets roepen. En veel verder dan: 'Uw lessen zijn leuk' of 'U legt goed uit' komen ze vaak niet.

Ahsmann experimenteert daarom met OnzeLes, een nieuwe app waarmee leerlingen anoniem een oordeel kunnen vellen over hun docent. De Algemene Onderwijsbond, CNV Onderwijs en scholierenorganisaties LAKS en JOB zijn zo enthousiast over dit initiatief dat ze alle docenten aansporen de gratis app te gaan gebruiken.

In klas H3C lezen de leerlingen om de beurt een van de valkuilen op van hun rode post-it. Ahsmann schrijft met een rode stiften mee op het bord. 'Als de docent heel lang praat', zegt een jongen. 'De hele les uit het boek werken', zegt een ander. 'Geen orde kunnen houden.'

Daarna pakt de docent een groene stiften voor de positieve punten. Marc (14) steekt zijn hand op: 'Meer jonge docenten', zegt hij.

'Vooral vrouwelijke', vult zijn buurman Rick (16) aan.

'Ik denk niet dat een leerkracht die al voor de klas staat daar iets aan kan doen', zegt Ahsmann, die deze tip dan ook niet op het bord schrijft.

'Korte en goede uitleg', zegt iemand. 'Als je met oortjes in mag werken', roept een jongen achterin de klas.

Ahsmann rangschikt de zinnen en schrijft ze om tot dertien positief geformuleerde stellingen. 'En dan kunnen jullie nu allemaal je telefoon pakken om te stemmen.'

Ideeën

Het idee voor OnzeLes komt van de Nationale Denktank, een jaarlijks wisselende groep van 25 studenten, pas afgestudeerden en promovendi die oplossingen zoeken voor maatschappelijke problemen. Vorig jaar stortte de Denktank zich op het onderwijs.

'Van leerlingen hoorden we dat lessen vaak niet aansloten bij hun belevingswereld', zegt Jonas Voorzanger, een van de deelnemers. 'Ze bleken zelf vaak goede ideeën te hebben hoe het beter kon. Alleen werd hun daar nooit naar gevraagd.'

De jonge denkers zagen ook hoe dat kwam. Docenten vinden het spannend om feedback te vragen. En dus bedacht de Denktank een methode die veilig is, een methode waarbij een docent niet kan worden afgebrand.

Cruciaal daarbij is dat de leerlingen evenveel positieve als negatieve punten aanklikken. Daardoor blijft de feedback altijd in balans - zowel bij een wat stuntelige beginner als bij een geliefde docent met veel ervaring.

Toen Jaap Versfelt van de Stichting

Leerlingen van vmbo-klas H3C van het Oosterlicht College in Vianen beoordelen hun docent Jesper Ahsmann (staand) met de app OnzeLes, ontwikkeld door de Nationale Denktank die bestaat uit studenten, pas afgestudeerden en promovendi. Foto's Marcel van den Bergh / de Volkskrant

De app OnzeLes op de smartphone.

Leerkracht over dit idee hoorde, was hij meteen enthousiast. Zijn stichting helpt scholen een cultuurverandering door te voeren, waardoor leerkrachten samen verantwoordelijkheid nemen voor de kwaliteit van het onderwijs. De app van de Denktank paste goed bij zo'n 'verbetercultuur', vond Versfelt. 'Dit is geen beoordelingstool', zegt hij. 'De app stimuleert de dialoog. Ik denk dat veel docenten verbaasd zullen zijn hoe constructief leerlingen mee kunnen denken.'

En dus nam de stichting Jonas Voorzanger van de Denktank in dienst. Hij bouwde de app, bedacht er een les om

Veel docenten luisteren niet naar kinderen. Op deze manier is er meer contact

Marc (14) leerling

heen en testte met circa honderd docenten. Durfden zij het aan? Vonden leerlingen het leuk? Ontstond er een goed gesprek?

Dat bleek het geval, zegt Voorzanger. Docenten vonden het nuttig en ook leerlingen zagen de meerwaarde. 'Ze voelden zich gehoord, ze waren blij dat ze mee mochten praten.'

Scholieren- en studentenorganisaties toonden direct interesse. 'Met deze app kunnen docenten zichzelf blijven verbeteren en voelen studenten zich nauwer betrokken bij het onderwijs', zegt oud-bestuurslid Ruben Wegstapel van JOB, de belangenbehartiger voor

mbo-studenten. 'Het zijn twee vliegen in een klap.' Hij hoopt dat veel leraren ermee aan de slag gaan.

Het LAKS zal de circa driehonderd aangesloten leerlingenraden vanaf vandaag aansporen de app op hun scholen te introduceren. En ook CNV Onderwijs gaat de leden aanmoedigen OnzeLes te gebruiken. 'De app leert de leraar hoe hij zich verder kan ontwikkelen', zegt Janny Dammingh van de christelijke vakbond. 'En dat is belangrijk, want goed onderwijs begint bij goede leraren.'

Tops en tips

De leerlingen van klas H3C surfen naar de website van OnzeLes en vullen daar de pincode in die ze van Ahsmann krijgen. 'Geef feedback!' staat op hun scherm. En eronder: 'Geef evenveel tops als tips.'

Dan volgt de lijst die ze even daarvoor met de klas gegenereerd hebben: 'Docent neemt tijd voor uitleg', 'Orde', 'Oortjes in de les'.

Vinken ze het rode vakje bij een stelling aan, dan zeggen ze dat het nog beter kan. Kiezen ze voor het groene vakje, dan gaat het al heel goed.

Even na half elf hebben alle leerlingen hun tips en tops uitgedeeld. Een beamer projecteert de uitslag op het bord. Zeventien leerlingen vinden dat Ahsmann humor heeft, veertien dat hij aandacht heeft voor leerlingen, dertien dat hij de tijd neemt voor uitleg.

'En dan gaan we nu kijken wat ik kan verbeteren.'

Uit de tweede lijst blijkt dat 21 van de 24 leerlingen vaker oortjes in willen tij-

dens de les, zodat ze muziek kunnen luisteren. Bij andere docenten mag dat soms ook. Achtien van hen willen graag kortere uitleg en twaalf willen meer tijd om zelfstandig te werken.

'Dan wil ik nu dat jullie twee dingen opschrijven die ik de volgende les anders kan doen', zegt Ahsmann, terwijl hij nieuwe blaadjes uitdeelt.

Even later vliegen de suggesties door de klas.

'U kunt misschien een korte uitleg geven en vervolgens nog wat extra uitleg voor de kinderen die het moeilijk vinden', suggereert een meisje.

'Verlengde instructie noemen we dat in docententaal', zegt Ahsmann.

'Gewoon een keer proberen met oortjes in', zegt Marc (14). 'Tijdens het zelfstandig werken.'

Even later bedankt Ahsmann de klas voor het meedenken. 'Ik heb echt feedback gekregen waar ik iets mee kan.'

Ook de leerlingen tonen zich na afloop van de les tevreden. 'Ik hoop dat alle leraren deze app gaan gebruiken', zegt Rick.

Marc knikt. 'Veel docenten luisteren niet naar kinderen', zegt hij. 'Op deze manier is er meer contact tussen docent en leerling.'

Ahsmann gaat met de adviezen aan de slag, zegt hij. Dat moet ook wel, want anders voelen de leerlingen zich niet serieus genomen. De oortjes wil hij dus misschien gaan inzetten als beloning, wanneer de klas rustig werkt. 'Maar het tweede punt vond ik eerlijk gezegd interessanter. Ik ga erover nadenken hoe ik de uitleg anders kan gaan doen.'